

Sistemi politik

Fuqia politike në Zvicër është e ndarë në tri rrafshe: Federata, kantonet dhe komunat. Zviceranet dhe zviceranët mundën përmes votës të vendosin për vendimet politike.

Shteti konfederativ i Zvicrës

Shteti federativ i Zvicrës ekziston prej 1848. Kryeqyteti është Berni. Zvicra nuk përbën as etnikisht, as me gjuhë as me besim një unitet. Meqë kultura të ndryshme vullnetarisht janë bërë bashkë, flet njeriu për një nacionalitet dëshire ("Willensnation" | "Nation par volonté"). Zvicra në politikën internacionale është shet neutral.

Federata

Në Zvicër kanë kantonet dhe komunat një pavarësi të madhe. Kompetencat në politik dhe ligje janë të ndara në mes federatës, kantoneve dhe komunave. (Subsidiaritätsprinzip | principe de subsidiarité). Njeriu flet këtu për federatë (Föderalismus | Fédéralisme). Të 26 kantonet dhe mbi 2000 komuna kanë plotësisht të ndërtuara strukturat shtetërore. Kantoni i Bernit ka një kushtetutë dhe një qeveri të veten, një parlament dhe gjyqjet. Për shumë detyra shtetërore janë kantonet apo komunat përgjegjëse. Për këtë si shembull është sistemi shkollor prej kantoni në kanton i rregulluar ndryshe. Përgjatë ligjet shtetërore vlejné për gjithë Zvicrën, kantonet i kanë ligjet e veta, që vlejné vetëm për zonën kantonale. Edhe komunat mund t'i vëjnë rregullat e veta. Për përballimin e detyrave, kantonet dhe komunat si dhe federata kërkojnë tatimet.

Ndarja e pushteteve

Për pengimin e koncentrimin të pushtetit, është pushteti shtetëror në Zvicër dhe në kantone i ndarë në tri pushtete të pavarura: Pushteti legjislativ (pushteti legjislativ), ekzekutiv (pushteti ekzekutiv) dhe juridik (pushteti juridik). Në kantonin e Bernit zyrtarët i marrin këto detyra:

- Legjislativ: Këshilli i madh (160 anëtar, të zgjedhur nga populli çdo katër vjet). Administrimi rajonal i pjesës ku flitet frëngjishtja Berner Jura i ka 12 ulëse të garantuara në këshillin e madh.
- Ekzekutiv: Këshilli qeverisës (7 anëtarë, të zgjedhur nga populli çdo katër vjet). Berner Jura e ka një ulëse të garantuar.
- Juridik: Gjyqje të ndryshme të rajonit dhe në rrafshin kantonial.

Edhe komunat kanë një legjislativ (mbledhje e komunës, apo parlament, dhe një ekzekutiv (këshill qyteti apo komune). Në rrafshin shtetëror legjislativi i ka dy dhoma: Nacional- dhe këshilli shtetëror. Pushteti nacional (7 anëtarë) quhet këshilli federativ. Edhe në rrafshin nacional ekzistojnë gjyqje të ndryshme. Në gjyqin federal si instanca më e lartë mund të dërgohen p.sh. vendimet gjyqësore të kantonit.

E drejta demokratike

Zviceranet dhe zviceranët e kanë të drejtën e votës dhe zgjedhjeve. Ata zgjedhin komitetet politike në komunë, kanton, federatë dhe munden edhe vet të kandidohen për zgjedhje. Përveq kësaj munden banoret dhe banorët me votën e tyre për detyra politike në komunë, kanton edhe në federatë të vendosin, demokracia direkte (direkte Demokratie | démocratie directe). Me incianiva të popullit munden banoret dhe banorët edhe kërkesat e tyre me të sjell për votim. Të huajat dhe të huajt që jetojnë në kantonin e Bernit, nuk kanë të drejtë vote. Mirëpo, ka mundësi të tjera me të angazhohet politikisht, dhe pikëpamjet t'i adresoni te zyrtarët: Antaresimi në një parti, në një organizatë apo shoqatë

- Bashkëpunim në komisione apo komitete tjera
- Peticione
- Përmes letrave të shkruara apo në forume në internet

Në disa komuna ka komitete për pjesëmarrjen e migrantëve dhe migrantëve. P.sh. forumi i migrantëve dhe migrantëve në qytetin e Bernit.

E drejta themelore

Të drejtat themelore më të larta në Zvicër janë të shkruara në kushtetutën federative (Bundesverfassung | Confédération). Një pjesë e rëndësishme e kushtetutës federative janë të drejtat themelore, të cilat bazohen në konventën evropiane për të drejtat e njeriut (EMRK | CEDH). Ato mbrojnë ekzistencën e njeriut (p.sh. e drejta për jetë, e drejta për ndihmë në situata emergjente) dhe mbrojnë individin kundër dhunës shtetërore apo grupet kundër shumicës. Të gjithë njerëzit janë, prej diskriminimit të prejardhjes, rases, besimit, gjinisë, drejtimit seksual, moshës, fesë si dhe kufizimit trupor, psikik, mendor të mbrojtur. Viktimat e diskriminimit racor marrin në kantonin e Bernit mbështetje dhe këshillim falas. Kush është i prekur prej diskriminimit, mundet të paraqitet në zyrën kontaktuese për integrim apo në zyrën profesionale (gggfon & RBS). Në Zvicër mbretëron liria e fesë, mendimit dhe shtypit.

Më shumë informacione (link, adresa, broshura, fletushka)

www.hallo-bern.ch/sq/kantoni-i-bernit/sistemi-politik